

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1858

XXXIX. Domcapitel und Rath zu Stendal genehmigen die von Nicolaus von Gardelegen bewirkte Altarstiftung in der Marienkirche, am 15. April 1283.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54890)

feria quarta ante Urbani. Datum per manum Domini Johannis de Brunswich, nostre curie capellani.

Nach dem Abdrucke bei Lenz, Br. Urk. 107—111.

XXXIX. Domcapitel und Rath zu Stendal genehmigen die von Nicolaus von Gardelege bewirkte Altarstiftung in der Marienkirche, am 15. April 1283.

In Nomine sancte et individue Trinitatis. Amen. A. Dei gratia prepositus ecclesie Stendaliensis, Johannes Decanus totumque capitulum et consules civitatis ejusdem omnibus presentem literam visuris aut auditoris salutem in eo, qui salvat omnem hominem et neminem vult perire. Successus temporum perimunt gesta fidelium, quare decet et expedit, ut fulciantur testibus ac testimonio literarum. Hinc est, quod universis christiane fidei professoribus volumus esse notum, quod Nicolaus de Gardelege, noster Burgenfis, de maturo nostro consilio in ecclesia beate marie quoddam fundavit altare ob cultum divinum ampliandum, et ob memoriam sui et suorum progenitorum illud dotavit cum octo choris dari frumenti proprietatis titulo sub hac forma: sacerdos altari deserviens singulis annis recipiet septem choros, pro quibus dicet singulis diebus unam missam. Insuper recipiet dimidium chorum pro ipsius Nicolai anniversario conservando, quem conservabit cum . . . isto modo. Habebit ad se duos sacerdotes et sex scolares et candelas quatuor ad sepulcrum, et celebrabuntur tres misse illa die ad altare jam predictum, et dimidium chorum expendet in divino officio et eleemosyna competenti. Preterea sex modii cedent ecclesie pro vino, oblatis, luminibus et omnibus necessariis comparandis. Insuper custos habebit sex modios, qui per se aut per scolarem altare deserviet. Dictam annonam sacerdos altaris colliget et annis singulis ministrabit. Istius annone jacent quinque chori in villa Belkowe et tres in civitate Stendale. Filius predicti Nicolai Senior istud altare conferet, quamdiu vixerit, post mortem autem suam decanus Stendaliensis cum consilio consulum. Et si Decanus et consules in unam personam concordare non possent, ex tunc duo canonici et duo consules de unanimi consensu dictum altare conferre possunt et debent cum concordia infra mensem. Et sacerdos electus ad altare faciet obedienciam Decano et non dicet ex debito nisi diebus singulis unam missam. Istam missam incipiet post offertorium summe misse. Nec aliquis obventiones, que obveniunt ratione . . . officii sibi aliquatenus vindicabit, sed parochiano integraliter presentabit. Dictus sacerdos non habebit ecclesiam ita vicinam civitati, quod possit officiare altare intus et ecclesiam extra. Sacerdos non per vicarium deserviet, sed in civitate residenciam faciet personalem, et ad dictum altare nullus presentabitur, nisi sacerdos fuerit jam promotus. Ille autem sacerdos ad nulla jura parochialia obligatus erit, nec ad baptismum, nec ad confessiones, nec ad visitationes infirmorum, sed solum modo horas suas servabit in ecclesia cum sacerdotibus, et post dicet missam unam. Omni secunda feria et quarta feria et sexta feria missam debet dicere pro defunctis, aliis autem diebus tales dicet, que possunt Deo et hominibus plus placere. Hujus ordinationis testes sunt: Adam prepositus, Johannes Decanus, Godefridus Vlasmengerus, Luderus Custos, Bertoldus Stolpenfis prepo-

fitus, Johannes de Gardelegen, Philippus, Conradus parochianus, Reynerus Cellerarius, Albertus de Revelde, Theodoricus de Brandenborch, Martinus de Crochere Canonici; Wezzelinus, Arnoldus Vlasmengerus, Johannes de Thuriz, Conradus Hidde, Godinus de Sluden, Gervangus, Johann Storm, Godo Denekim, Thidemannus de Wegeleve, Thidemannus Noppowe, Arnoldus de Stendale, Hinricus de Bismarke consules, Hinricus de Rokez, Godescalcus de Yergow, Ghifelbertus de Scadewachten, Wilhelmus de Morfum, Baldewinus de Zerwift Burgenses, et alii plures fide digni. Ne istius ordinacionis imposterum ulli oblivio oriatur, sigillorum nostrorum munimine roboravimus prefens scriptum. Actum et Datum Stendal, Anno Domini MCCLXXXIII decimo septimo Kal. May.

Nach dem Abdrucke bei Lenz, Br. Urk. S. 111—114. — Das Original dieser und der vorherigen Urkunde ist mir nicht zu Gesicht gekommen.

XL. Die Markgrafen Otto und Conrad vereinigen der Marienkirche in Stendal Gebungen aus Belsow, welche Nicolaus und Günther von Gardelegen zu einer Altarstiftung gewidmet haben, am 18. Mai 1283.

In Nomine sancte et individue Trinitatis. Amen. Otto et Conradus, Dei gratia Marchiones Brandenburgenses, omnibus auditoris has literas et visuris salutem in domino sempiternam. Cum omnia, que sunt in tempore, simul labantur cum tempore, et de gestis hominum dura emergat calumpnia, expedit ut ea, que donantur a principibus, robor forciantur perpetue firmitatis et literarum testimonio eternentur. Inde est, quod constare volumus universis cristi fidelibus tam presentis temporis quam futuri, et tenore presentium publice protestamur, quod ecclesie sancte Marie in Stendal obtulimus quinque frusta dari frumenti sita in villa Belekow, nec non tria frusta dari frumenti, sita in eadem civitate, que a nobis Nicolaus et Guntherus, fratres, dicti de Gardelege, clare memorie, in phecdo possederunt, ob salutem et remedium progenitorum suorum et animarum eorum proprietatis titulo perhenniter possidenda, ob cultum divinum ampliandum et ad officium altare ibidem per eosdem constructum diebus singulis in ecclesia memorata. Pro huiuscemodi quidem dacione proprietatis triginta quinque marcas argenti recepimus Stendaliensis. Huius altaris collatio ad Decanum et consules civitatis prehabite pertinebit. Ut autem hec nostra donacio tam a nobis quam a nostris successoribus inviolabiliter et perhenniter obseruetur, presentem cedulam inde confectam conscribi iussimus et sigillorum nostrorum appensionibus communiri, Adhibitis nichilominus testibus ydoneis, Quorum nomina sunt hec: Johannes de Brunen, Johannes de Gardelege, Alewardus, Johannes Prepositus in Leuenwalde, curie capellani, Thidericus de Osterborch Dapifer, Johannes de Nowen pincerna, Luthardus de Scriberstorp, Heinricus de Wardenberch, Johannes et Conradus de Kercow, Buffo de Coctede, milites. Datum in mirica Ratenow, Anno Dominice incarnationis M^o. CC^o. LXXXIII°. XV°. Kal. Junii.

Nach dem Orig. im Pfarr-Archive der Marienkirche in Stendal No. 1.